

ASTIM TANI VE TEDAVİ REHBERİ 2016 GÜNCELLEME

Dr. Gül KARAKAYA

e-posta: gkarakay@gmail.com

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı
Erişkin Allerji Ünitesi*

Yapılan çalışmalarda rehberlere uyum oranı düşük görünse de çoğumuz hastalarımıza tedavi verirken rehberlerden özellikle de derneğimizin sürekli güncel tutmaya çalıştığı ulusal rehberlerimizden çok faydalanıyoruz. Ulusal Astım Rehberimizin öyküsü 1990'lı yıllarda astıma gönül vermiş ve alanında çok yetkin olan değerli hocalarımızın öncülüğünde başlamıştır. TTD Astım Allerji Çalışma Grubu ilk astım raporunu 1996 yılında yayınlamış ve bu raporun ulusal düzeyde yaygın olarak uygulanabilmesi için gereken onay nedeniyle 1997'de yapılan iki toplantıda 26 kuruluşun da katılımı ile eksiklikler tartışılmıştır. Bu sürecin sonunda çalışma grubunun 3 yıllık özverili çalışması ile 2000 yılında TTD'nin ilk Astım Tanı ve Tedavi Rehberi yayınlanmıştır. Daha sonra 2009, 2010 ve 2014 yıllarında güncellemeler yapılmış, ancak rehber henüz 2014'te güncellenmişken astım alanında literatürdeki önemli yenilikler nedeniyle 2015'te de güncellenme ihtiyacı hissedilmiştir.

2015 yılı sonunda başlanan güncelleme çalışmaları Temmuz 2016'da tamamlanmış, dizgive son kontrol işlemleri de Ekim 2016'da bitirilerek derneğimiz web sayfasında yayınlanmıştır. Görüldüğü üzere bu süreç yaklaşık bir yılda tamamlanabilmiştir. İlk olarak önceki bölüm yazarlarına 2014 güncellemesinde yazdıkları bölüm gönderilerek güncelleme yapmak isteyip istemedikleri sorulmuş ve hemen hemen tüm bölüm yazarları güncelleme yapmak istemişlerdir. Ayrıca bazı bölümlere önceki yazarların da onayıyla çalışma grubumuzun genç üyelerinden görevlendirmeler yapılmıştır. Her bölüm ülkemiz ve dünya verileri ışığında güncellenmiş ve kaynaklara da yine hem ülkemiz hem de dünyadan yeni yayınlar eklenmiştir. 4 Mart 2016'da Derneğimiz genel merkezinde her bölümün yazarlarından temsilciler ve yine çalışma grubumuzun üyesi olan o dönemin başkanı Prof. Dr. Arzu Yorgancıoğlu ve şimdiki başkanımız Prof. Dr. Fuat Kalyoncu'nun da katılımıyla 15 kişilik bir toplantı yapılmıştır. Her bölümün sorumlusu bölümde yapılan yenilikleri slidelar ile sunmuş ve toplantıya katılan herkesin görüş ve onayı alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca yazım dilinde ortak Türkçe terminoloji oluşturulmaya çalışılmış, İngilizce kalacak terimlerin de nasıl yazılacağı konusuna açıklık getirilmiştir. Toplantı sonrası tutanaklar yine bölüm yazarlarına gönderilerek gerekli düzeltmeleri yapmaları istenmiştir.

Eğer çok kısaca başlıca yeniliklere bakarsak

"Tanım ve genel bakış" bölümünde tanıma bazı yeni fenotipler eklendi. Kişisel risk faktörlerine epigenetik eklenirken, çevresel risk faktörlerine ise son yıllarda astım gelişiminde mikrobiomun etkisi ile ilgili verilerin artması nedeniyle mikroplar eklendi.

"Sınıflama ve tanı" bölümüne tanı kriterleri 6-11 yaş arası çocuklar da eklenerek tekrar düzenlendi ve bunun için yeni bir tablo oluşturuldu. Ayrıca ayırıcı tanı için de yaş gruplarına göre yeni bir tablo eklendi.

"Astım ilaçları"na biyolojik ajanlardan mepolizumab eklenirken ilaç dışı tedavilere ise bariatrik cerrahi eklendi. Ancak mepolizumab henüz ülkemizde ruhsatlanma aşamasında olduğu için büyük tedavi şemasında yer verilmedi.

"Hasta hekim işbirliği" bölümüne sağlık çalışanları için iletişim stratejileri tablosu ve astımlı hastaların eğitiminde sağlık okur yazarlığı eklendi. Astımlı hastaların eğitim programında verilmesi gereken bilgilere eğitim programının bileşenleri ile ilgili tablo eklendi. Yazılı astım eylem planı detaylandırıldı.

"Korunma" bölümüne primer korunma ile ilgili açıklayıcı bir tablo eklendi.

"Astımın değerlendirilmesi, tedavisi ve izlemi" bölümüne astımın değerlendirilmesi ile ilgili bir tablo eklendi. Semptom kontrol düzeyi ile ilgili tablo düzenlenerek buradan solunum fonksiyonları ve alevlenmeler ile ilgili kriterler çıkarıldı. Atak riskini artıran durumlarla ilgili tablo eklendi. Astımın ağırlığının son değişikliklere göre yeniden tanımı verildi. Astım ağırlığının astım kontrolünü sağlayan tedavi düzeyine bakılarak retrospektif olarak değerlendirilmesi önerildi. Kontrol temelli tedavi hastada "astım kontrol düzeyinin belirlenmesi -buna göre tedavinin düzenlenmesi- tedaviye yanıtın izlenmesi" ile giden kesintisiz aktif bir döngü olarak verildi. Dördüncü ve beşinci basamak tedaviye 12 yaş ve üstü çocuklar ve erişkinler için tiotropium eklendi. Basamak inme seçenekleri, atak sayısını azaltmaya yönelik risk faktörlerinin düzeltilmesi ve ilaç dışı girişimler/tedaviler ile ilgili tablolar eklendi.

"Atak tedavisi" bölümünde birinci basamakta atak tedavisi için ayrı bir akış şeması verildi. İlaçlar ve dozları tablosuna ipratropium bromür ve fenoterol kombinasyonu eklendi.

"Özel durumlarda astım" bölümüne egzersize bağlı astım, yaşlılarda astım ve ergenlik döneminde astım eklendi.

"Çocukluk çağı astımı" bölümünde sadece beş yaş altı çocuklar ele alındı ve buraya hisilti fenotipleri eklendi. Beş yaş ve altında semptom kontrolü ve bu yaş grubunda gelecek risklerini azaltmak için bir tablo eklendi. Atak şiddeti sınıflaması değiştirildi.

Son yıllarda verilerin iyice artması nedeniyle rehber Astım KOAH Overlap Sendromu Tanı ve Tedavisi (AKOS) bölümü eklendi. Bölüm yazıldıktan sonra dizgiye gönderilmeden önce KOAH Çalışma Grubumuz Yürütme Kurulundan da onay alındı.

Rehberin güncellenmesinde büyük emek veren meslektaşlarımıza, özellikle destekleri için 2014-2016 çalışma grubu yürütme kurulumuz sekreteri Ferda Öner Erkeköl'a ve dizgi aşamasında dikkatimizden kaçmış olan çok önemli bazı eksiklikler konusunda beni ve basımevini uyararak 2016-2018 dönem Yürütme Kurulu Sekreterimiz Leyla Pür Özyiğit'e teşekkür ederim. Gözümüzden kaçmış olabilecek bazı hata ve eksiklikler için bizi affedeceğinizi ümit ediyor ve rehberin astıma gönül veren üyelerimizin günlük pratiklerine ışık tutmasını diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla...